

**Suomen Eduskunnan vastaus
Hallituksen esitykseen, joka sisältää ehdotuk-
sen laiksi erinäisten asiain siirtämisestä Suo-
men senaatin ja kenraalikuvernöörin ratkaista-
vaksi.**

Eduskunta on Hallituksen esityksenä saanut käsiteltävään ehdotuksen laiksi erinäisten asiain siirtämisestä Suomen senaatin ja kenraalikuvernöörin ratkaistavaksi.

Hallituksen esityksessä on lähtökohtana edellytys, että oikeus korkeimman vallan käyttöön Suomen sisäisissäkin asioissa on, eduskunnan myöntämättä, siirtynyt Venäjän hallitukselle. Tämä edellytys ei Suomen valtiosäännön mukaan ole oikea.

Silloin kun Suomi joutui, omalla valtiosäännöllä varustettuna, sisäisissä asioissaan itsenäisenä valtiona, yhteyteen Venäjän kanssa, tuli Suomen valtiosäätyjen suostumuksella voimaan, että Venäjän keisari oli oleva samalla Suomen suuriruhtinas. Sen kautta ei Suomen ja Venäjän hallitusvalta kuitenkaan tullut yhtenäiseksi, sillä yhteinen hallitsija tuli kummassakin maassa edustamaan eri oikeuspersoonaa. Suomen hallitsijana hän käytti Suomen julkista valtaa, ja Suomen perustuslaeissa on ollut määrätynä, missä laajuudessa hän on ollut oikeutettu tätä valtaa käyttämään.

Kun keisarivalta Venäjällä nyt on kukistettu, on siitä seurannut, ettei Suomellakaan enään ole monarkkia. Muussa suhteessa ei Venäjällä tapahtunut vallankumous ole muuttanut Venäjän ja Suomen välistä oikeussuhdetta. Niinpä ulkopoliittikan asioissa Suomenkin osalta kuuluu valta edelleen Venäjän valtiovallalle, siis tätä nykyä Venäjän Väliaikaiselle

hallitukselle. Mutta sisäisissä asioissaan Suomi valtiosääntönsä perustuksella on alunpitäen ollut vapaa ja riippumaton Venäjän hallituslaitoksista, kuten Eduskunnan lausunnoissa on viime vuosina usein osoitettu, eivätkä Suomen suuriruhtinaalle ennen kuuluneet oikeudet ole, ilman Suomen suostumusta, voineet siirtyä sellaisellekaan Venäjän hallitukselle, kuin Väliaikainen hallitus on. Venäjän asiana on tosin ollut säätää kruununperimyksestä sekä hallitsijan vallan käytöstä keisarin ja suuriruhtinaan alaikäisyyden aikana tahi hallitsijan ollessa estettynä valtakunnan hallitusta hoitamasta. Mutta mikään tällainen tapaus ei nyt ole kysymyksessä, koska on poistettu monarkkinen valta, joka oli edellytettynä niin Venäjän kuin Suomenkin perustuslaissa; kysymys siitä, mikä valtiomuoto Venäjällä tulee voimaan, on siellä nyt täysin avonaisena. Venäjän Väliaikainen hallitus ei niin ollen ole mikään entisen monarkkisen valtiomuodon elin, jota saat-taisi verrata holhoojahallitukseen ja jolle itsestään kuuluisi myös Suomen suuriruhtinaalla olleen vallan käyttäminen. Tämän vallan siirtäminen Venäjän hallitukselle olisi edellyttänyt Suomen perustuslakien muuttamista, joka ei ole voinut tapahtua ilman eduskunnan suostumusta.

Nykyinen asiantila vaatii Suomen suuriruhtinaan entisen toimivallan siirtämistä toisille valtioelimille. Mutta jos esityksessä ehdotettu osa tätä toimivaltaa siirrettäisiin, vaikkapa vain väliaikaisesti, Venäjän hallitusvallalle, joka on Venäjän lakien alainen ja riippuvainen Venäjän lainsäädäntölaitoksista, tietäisi se Suomen valtiosäännön mukaisen oikeuden arveluttavaa supistamista ja maamme valtioaseman horjuttamista. Tämän aseman säilyttämiseksi on hallitusvalta Suomen sisäisissä asioissa nyt jätettävä Suomen valtioelimien käytettäväksi.

Mitä tulee asian yksityiskohtaiseen järjestelyyn, on asianmukaisinta ja selvintä, että kysymyksessä olevassa laissa ei yritetä lähemmin määritellä Suomen eduskunnan ja Senaatin toimivallan keskinäistä suhdetta, vaan rajoitutaan säätämään pääasiassa vain se yleinen periaate, että hallitsijan

oikeuksien lakattua on eduskunta, joka edustaa Suomen kansaa, esteetön käyttämään Suomen korkeinta valtiovaltaa. Senaatin toimivallan lähempi määrittäminen on jätetty myöhemmän, täydentävän lainsäädännön asiaksi.

Tämän mukaisesti on Eduskunta hyväksymänsä lain 1 §:ssä säätänyt, että eduskunta yksin päättää, vahvistaa ja voimaan pantavaksi määrää kaikki Suomen lait, myöskin valtiotaloutta, verotusta ja tulliasioita koskevat, ja että eduskunta lopullisesti päättää myöskin kaikkien muiden Suomen asiain ratkaisusta, jotka keisari ja suuriruhtinas tätä ennen voimassa olleiden säännösten mukaan on ratkaissut.

Ainoastaan kaksi asiaryhmää on Eduskunta jättänyt tämän lain ulkopuolelle, nimittäin ulkopolitiikan asiat sekä sotilaslainsäädännön ja sotilashallinnon. Näistä asioista voimassa olevaan oikeuteen ei siis nyt säädetyn lain perusteella muutosten toimeenpaneminen voi tulla kysymykseen, eikä sen kautta toisaalta myöskään luovuteta mitään siitä oikeudesta, mikä Suomella ja Suomen eduskunnalla maan perustuslakien mukaan on sotilaslainsäädäntöä ja sotilashallintoa koskevissa asioissa.

Kun keisarin ja suuriruhtinaan oikeus valtiopäiväin kokoonkutsumiseen ja lopettamiseen sekä eduskunnan hajottamiseen ja uusien vaalien määräämiseen on lakannut, on varsinaisten valtiopäiväin alkaminen säädettävä tapahtumaan, samoin kuin eräissä muissa maissa on laita, ilman erityistä kutsumusta. Eduskunnan asiana on oleva päättää, milloin valtiopäivät ovat lopetettavat. Mitä erityisesti eduskunnan hajottamisoikeuteen tulee, ei sitä voida myöntää Venäjän hallitukselle eikä Suomen senaatillekaan. Maan menestyksen valvominen vaatii, ettei kansaneduskuntaa voida hajottaa millään eduskunnan ulkopuolelta lähtevällä määräyksellä. Sen sijaan on toistaiseksi, kunnes Suomen uusi hallitusmuoto on säädetty, jätettävä eduskunnan itsensä käytettäväksi oikeus tarpeen vaatiessa Valtiopäiväjärjestyksen 18 §:n mukaisesti määrätä uudet vaalit toimitettaviksi. Näille perusteille rakentuu lain 2 §.

Lain 3 §:ssä on säädetty, että eduskunta määrää Suomen toimeenpanevan vallan, ja että ylintä toimeenpanevaa valtaa toistaiseksi käyttää Senaatin talousosasto, jonka jäsenet eduskunta asettaa ja erottaa.

Eduskunnan mielestä on syytä lain johtolauseessa nimenomaan mainita se käsiteltävänä olevan lainsäädäntötoimenpiteen lähtökohta, että hallitsijan oikeudet ovat lakaneet. Lain nimike on muutettu kuulumaan: Laki Suomen korkeimman valtiovallan käyttämisestä.

Edellä esitetyn nojalla Eduskunta, Valtiopäiväjärjestyksen 60 §:n mukaisesti heinäkuun 18 päivänä loppuun käsitelyään Hallituksen esityksen ja hylättyään ehdotuksen, että laki lähetettäisiin Venäjän Väliaikaisen hallituksen vahvistettavaksi, ilmoittaa,

että Eduskunta on hyväksynyt lakiehdotuksen näin kuuluvana:

Laki

Suomen korkeimman valtiovallan käyttämisestä.

Täten säädetään: Kun hallitsijan oikeudet ovat lakaneet, olkoon Suomen Eduskunnan päätöksen mukaisesti voimassa seuraavaa:

1 §.

Suomen eduskunta yksin päättää, vahvistaa ja voimaantavaksi määrää kaikki Suomen lait, myöskin valtiotaloutta, verotusta ja tulliasioita koskevat. Eduskunta lopullisesti päättää myös kaikkien muiden Suomen asiain ratkaisusta, jotka keisari ja suuriruhtinas tätä ennen voimassa olleiden säännösten mukaan on ratkaissut.

Mitä tässä laissa säädetään, ei koske ulkopolitiikan asioita, ei myöskään sotilaslainsäädäntöä ja sotilashallintoa.

2 §.

Eduskunta kokoontuu varsinaisille valtiopäiville ilman erityistä kutsumusta ja päättää, milloin valtiopäivät ovat lopetettavat. Kunnes Suomen uusi hallitusmuoto on säädetty, käyttää Eduskunta oikeutta Valtiopäiväjärjestyksen 18 §:n mukaisesti määrätä uusien vaalien toimittamisesta ja Eduskunnan hajaantumisesta.

3 §.

Eduskunta määrää Suomen toimeenpanevan vallan.

Ylintä toimeenpanovaltaa käyttäköön toistaiseksi Suomen senaatin talousosasto, jonka jäsenet Eduskunta asettaa ja erottaa.

Tänään hyväksymässään, Venäjän Väliaikaiselle hallitukselle osotetussa adressissa on Eduskunta ilmoittanut päättäneensä ja säättäneensä edellä olevan Lain Suomen korkeimman valtiovallan käyttämisestä.

Helsingissä 25 päivänä heinäkuuta 1917.